

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania bieżących, śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przyrody – klasa IV

I. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów - oceniane formy aktywności:

- Sprawdziany – testy

Sprawdziany – test obejmuje większą partię materiału, zapowiadany jest co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem, odnotowany jest w dzienniku i poprzedzony lekcją powtórzeniową. Sprawdziany – testy oceniane są punktowo, za każde z zadań przyznawana jest określona liczba punktów, następnie punkty są sumowane i zamieniane na ocenę wg ustalonych wskaźników procentowych.

Sprawdziany – testy są obowiązkowe, w razie nieobecności ucznia z przyczyn losowych na sprawdzianie nauczyciel wyznacza dodatkowy termin w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac. Na zakończenie okresu nauczyciel nie przewiduje sprawdzianu zaliczeniowego.

- Kartkówki

Kartkówki obejmują zakres 3 - 5 ostatnich lekcji, nie wymagają wcześniejszej zapowiedzi.

- Odpowiedzi ustne

Uczeń zobowiązany jest być przygotowanym z przynajmniej trzech ostatnio zrealizowanych tematów. Odpowiedzi ustne oceniane są na bieżąco z uwzględnieniem możliwości ucznia.

- Prace domowe

Prace zadawane z dnia na dzień mogą mieć charakter krótkich zadań związanych z przygotowaniem do kolejnych lekcji, bądź ćwiczeniem niezbędnym do utrwalenia świeżo nabytej wiedzy. Brak pracy domowej jest odnotowany w dzienniku jako „bz” – trzy braki odnotowywane wykluczają ocenę bardzo dobrą na okres lub koniec roku. W pracy domowej ocenia się: poprawność merytoryczną, koncepcję, sposób rozwiązania, sposób prezentacji i estetykę.

- Prace długoterminowe – projekty

Prace długoterminowe – projekty umożliwiają uczniowi samodzielne, twórcze rozwiązywanie postawionego przed nim problemu. Ocenia się: stopień zrozumienia zadania, problemu, sposób zaplanowania rozwiązania, rozwiązanie problemu, prezentację pracy i wykorzystanie posiadanej wiedzy przedmiotowej.

- Praca na lekcji – aktywność - (za 3 „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą).

II. Warunki i tryb uzyskania oceny wyższej niż przewidywana:

- **Sposoby poprawy osiągnięć:**

Poprawianie wyników z obowiązujących form aktywności jest dobrowolne.

- poprawa sprawdzianu – testu odbywa się w terminie do 2 tygodni od momentu uzyskania oceny,
- poprawa odpowiedzi ustnej, kartkówki odbywa się na następnej lekcji.

Poprawa prac pisemnych musi odbywać się poza godzinami lekcyjnymi; uczeń pisze ją tylko jeden raz. Poprawiana forma aktywności jest oceniana tak samo jak pierwotna. Jeżeli uczeń uzyska lepszą ocenę to podczas wystawiania oceny śródrocznej/rocznej bierze się pod uwagę ocenę lepszą.

W przypadku uzyskania przez ucznia oceny niedostatecznej za pierwszy okres obowiązuje pisemne zaliczenie materiału nauczania obowiązującego w I okresie w ciągu 2 miesięcy od momentu klasyfikacji.

- **Ustalenie oceny śródrocznej/rocznej**

Ucznia obowiązuje systematyczna praca.

Na koniec okresu/roku szkolnego nauczyciel nie przewiduje sprawdzianu zaliczeniowego. Ocena śródroczna/roczna jest wystawiana za pracę w całym okresie/roku szkolnym.

Uczeń powinien uzyskać z przyrody w okresie co najmniej następującą ilość ocen:

- 3 oceny ze sprawdzianu – testu
- 2 oceny z kartkówki
- 1 ocenę z odpowiedzi ustnej

Przy wystawianiu oceny śródrocznej/rocznej **największą wagę mają oceny ze sprawdzianów - testów**, następnie oceny z **odpowiedzi ustnych, znajomości mapy i kartkówek**.

Ocena śródroczna/roczna uwzględnia również:

- udział w konkursach przyrodniczych, ekologicznych,
- pracę nad projektami edukacyjnymi i ich prezentację.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z przyrody

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
Poznajemy najbliższe otoczenie				
wymienia źródła informacji o przyrodzie; proponuje sposoby bezpiecznego spędzania przerw; wyjaśnia, na czym polega zachowanie asertywne (nie używając terminu „asertywność”); podaje przykłady form wypoczynku biernego i aktywnego	wymienia elementy tworzące świat przyrody; opisuje sposób właściwego przygotowania miejsca do nauki; podaje przykłady czynników pozytywnie i negatywnie wpływających na samopoczucie w szkole i w domu; opisuje zasady zdrowego stylu życia	opisuje zasady skutecznego uczenia się; wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia; wyjaśnia, dlaczego należy stosować różnorodne formy wypoczynku	wyjaśnia zasady, którymi powinni kierować się kolekcjonerzy okazów przyrodniczych; opisuje wpływ hałasu na samopoczucie w szkole; charakteryzuje czynniki wpływające na tworzenie dobrej atmosfery w szkole i w domu	podaje przykłady 2–3 cech charakteru i zachowania, które ułatwiają lub utrudniają kontakty z rówieśnikami
Odkrywamy tajemnice warsztatu przyrodnika				
wymienia 3–4 elementy przyrody nieożywionej i ożywionej; podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie; wymienia zmysły umożliwiające poznawanie otaczającego świata; podaje przykłady obiektów, które można obserwować za pomocą mikroskopu; podaje nazwy głównych kierunków geograficznych; rysuje różę głównych kierunków geograficznych; wymienia rodzaje map; wymienia zasady pielęgnacji roślin; dzieli rośliny na drzewa, krzewy i rośliny zielne; podaje przykłady zwierząt hodowanych przez człowieka	wymienia 3 składniki przyrody nieożywionej niezbędne do życia; podaje 3 przykłady wytworów działalności człowieka; opisuje rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata; wymienia cechy przyrodnika; przyporządkowuje przyrząd do obserwowanego obiektu; opisuje sposób wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą kompasu i gnomonu; rysuje różę głównych i pośrednich kierunków geograficznych; rozpoznaje obiekty przedstawione na planie za pomocą znaków topograficznych; określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu; opisuje zasady pielęgnacji roślin; podaje przykłady drzew, krzewów i roślin zielnych rosnących w ogrodach; opisuje zasady opieki nad zwierzętami	wymienia cechy ożywionych elementów przyrody; określa rolę obserwacji w poznawaniu przyrody; opisuje etapy doświadczenia; podpisuje na schemacie poszczególne części mikroskopu; wyjaśnia, co to jest widnokrąg; wyjaśnia, na czym polega orientowanie mapy; podaje nazwy etapów rozwoju rośliny; rozpoznaje drzewa i krzewy rosnące w najbliższym otoczeniu; określa cel hodowli zwierząt; wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu	podaje przykłady powiązań przyrody nieożywionej i ożywionej; wyjaśnia, czym jest doświadczenie; planuje obserwację dowolnego obiektu lub organizmu w terenie; określa przeznaczenie poszczególnych części mikroskopu; określa warunki niezbędne do prowadzenia uprawy roślin; porównuje budowę zewnętrzną drzew, krzewów i roślin zielnych	wyjaśnia, w jaki sposób zmiana jednego elementu przyrody może wpłynąć na pozostałe wybrane elementy; wyjaśnia, dlaczego do niektórych doświadczeń należy używać dwóch zestawów; wymienia nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji (odległych obiektów, głębin) wymienia nazwy kilku roślin leczniczych uprawianych w domu lub w ogrodzie

Odkrywamy tajemnice zjawisk przyrodniczych				
podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia; odczytuje wskazania termometru; podaje nazwy przemian stanów skupienia wody; przyporządkowuje stany skupienia wody do właściwych przedziałów temperaturowych; wymienia składniki pogody; rozpoznaje rodzaje opadów; przyporządkowuje nazwy 3 przyrządów do rodzajów obserwacji meteorologicznych; odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody; wyjaśnia pojęcia: wschód Słońca, zachód Słońca; wymienia daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku; podaje po 3 przykłady zmian zachodzących w przyrodzie w poszczególnych porach roku	opisuje budowę termometru; wymienia czynniki wywołujące topnienie, krzepnięcie parowanie i skraplanie; zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną; podaje nazwy osadów atmosferycznych; podpisuje na rysunku kierunek wiatru; określa jednostki, w których wyraża się składniki pogody; opisuje pozorną wędrówkę Słońca nad widnokregiem uwzględniając zmiany długości cienia; wyjaśnia pojęcia: równonoc jesienna, równonoc wiosenna, przesilenie letnie, przesilenie zimowe; opisuje cechy pogody w poszczególnych porach roku	wyjaśnia zasadę działania termometru; wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych; opisuje sposób powstawania chmur; wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne; proponuje doświadczalne wykazanie istnienia ciśnienia atmosferycznego; opisuje zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia; opisuje zmiany w pozornej wędrówce Słońca nad widnokregiem w poszczególnych porach roku	analizuje wpływ zmian temperatury powietrza na życie organizmów żywych; wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju osadów; rozpoznaje rodzaje chmur; wyjaśnia, jak powstaje wiatr; opisuje zmiany długości cienia w ciągu dnia; porównuje wysokość Słońca nad widnokregiem oraz długość cienia w poszczególnych porach roku	wyjaśnia, popierając przykładami, zjawiska sublimacji i resublimacji; opisuje obieg wody w przyrodzie; wyjaśnia różnice między opadami a osadami atmosferycznymi; wymienia fenologiczne pory roku, czyli te, które wyróżnia się na podstawie fazy rozwoju roślinności
Odkrywamy tajemnice życia				
odróżnia organizmy jednokomórkowe od wielokomórkowych; opisuje dwie wybrane czynności życiowe organizmów; przyporządkowuje podane organizmy do grup troficznych (samożywne, cudzożywne); wymienia, na podstawie ilustracji, charakterystyczne cechy drapieżników; układa łańcuch pokarmowy z podanych organizmów	wymienia czynności życiowe organizmów; podaje nazwy królestw organizmów; opisuje cechy roślin, zwierząt i grzybów; podaje przykłady organizmów roślinożernych; wyjaśnia, na czym polega wszytkożerność; wyjaśnia, czym są zależności pokarmowe; podaje nazwy ogniw łańcucha pokarmowego	opisuje hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych; charakteryzuje czynności życiowe organizmów; opisuje cechy przedstawicieli poszczególnych królestw organizmów; wyjaśnia pojęcia: organizm samożywny, organizm cudzożywny; wymienia cechy roślinożerców; wymienia przedstawicieli pasożytów; wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa	podaje przykłady różnych sposobów wykonywania tych samych czynności (np. ruch, wzrost, odżywianie) przez organizmy należące do poznanych królestw; opisuje sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny; określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi; wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo	uzasadnia potrzebę klasyfikacji organizmów; charakteryzuje wirusy; wymienia nazwy jednostek systematycznych; opisuje zasady nazewnictwa organizmów; podaje przykłady pasożytnictwa w świecie roślin, grzybów, bakterii i protistów; podaje przykłady obrony przed wrogami w świecie roślin i zwierząt
Odkrywamy tajemnice ciała człowieka				
podaje przykłady produktów spożywczych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego; opisuje	wymienia składniki pokarmowe; wymienia zasady spożywania posiłków; wymienia narządy	opisuje rolę składników pokarmowych w organizmie; opisuje drogę pokarmu	opisuje rolę witamin; opisuje skutki niedoboru i nadmiernego spożycia poszczególnych	opisuje rolę narządów wspomagających trawienie; wymienia czynniki, które mogą

znaczenie wody dla organizmu; opisuje zasady przygotowywania posiłków; wyjaśnia, dlaczego należy dokładnie żuć pokarm; uzasadnia konieczność mycia rąk przed każdym posiłkiem; podpisuje na schemacie elementy szkieletu oraz narządy układów: pokarmowego, krwionośnego, oddechowego i rozrodczego; zaznacza na schemacie ręki miejsce, w którym mierzy się puls; wymienia zasady higieny układu oddechowego; podaje przykłady czynności, do wykonywania których niezbędna jest energia; wymienia narządy zmysłów; opisuje rolę oka i ucha; przyporządkowuje podane cechy budowy zewnętrznej do sylwetki kobiety lub mężczyzny; rozpoznaje na ilustracji komórki rozrodcze: męską i żeńską; wyjaśnia pojęcie „zapłodnienie”; podaje nazwy etapów życia po narodzeniu; podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania u własnej płci	budujące przewód pokarmowy, drogi oddechowe; opisuje rolę układu pokarmowego, serca i naczyń krwionośnych, układu oddechowego; opisuje zasady higieny układu pokarmowego, układu ruchu, oczu i uszu; wymienia produkty oddychania komórkowego; wymienia 3 funkcje szkieletu; wymienia zasady higieny układu ruchu; opisuje rolę poszczególnych narządów zmysłów; podaje nazwy elementów budowy oka, służących do jego ochrony; wskazuje na planszy małżowinę uszną, przewód słuchowy i błonę bębenkową; wymienia narządy tworzące żeński i męski układ rozrodczy; określa rolę układu rozrodczego; opisuje zasady higieny układu rozrodczego; wyjaśnia pojęcie „ciąża”; podaje przykłady zmian zachodzących w organizmie w poszczególnych etapach rozwojowych; wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców	w organizmie; wymienia funkcje układu krwionośnego; proponuje zestaw prostych ćwiczeń poprawiających funkcjonowanie układu krwionośnego; opisuje budowę płuc; wyjaśnia, na czym polega oddychanie komórkowe; porównuje zapotrzebowanie energetyczne organizmu człowieka w zależności od podanych czynników (np. stan zdrowia, wiek, płeć, wysiłek fizyczny); rozróżnia rodzaje połączeń kości; podaje nazwy głównych stawów organizmu człowieka; wymienia zadania mózgu; wskazuje różnice w budowie ciała kobiety i mężczyzny; opisuje główne etapy rozwoju dziecka wewnątrz organizmu matki	składników pokarmowych; wyjaśnia rolę enzymów trawiennych; wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu; wyjaśnia, jak należy dbać o układ krwionośny; opisuje wymianę gazową zachodzącą w płucach; wyjaśnia, na czym polega współdziałanie układów: pokarmowego, oddechowego i krwionośnego w procesie uzyskiwania energii przez organizm; opisuje pracę mięśni szkieletowych; wymienia narządy budujące układ nerwowy; wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia; uzasadnia, że układ nerwowy koordynuje pracę wszystkich narządów zmysłów; opisuje rozwój zygoty od momentu zapłodnienia do chwili zagnieżdżenia się w macicy; wyjaśnia, jaką rolę pełni łożysko; porównuje funkcjonowanie organizmu w poszczególnych okresach życia	szkodliwie wpłynąć na funkcjonowanie wątroby lub trzustki; charakteryzuje rolę poszczególnych składników krwi; uzasadnia konieczność regularnego odżywiania się dla prawidłowego funkcjonowania organizmu; wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę; podaje przykłady skutków uszkodzenia układu nerwowego
Odkrywamy tajemnice zdrowia				
wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych; odczytuje informacje umieszczane na opakowaniach żywności (skład, data przydatności do spożycia, sposób przechowywania);	wymienia przyczyny chorób zakaźnych; wyjaśnia, co to jest gorączka; opisuje przyczyny zatruc; rozpoznaje wszy i kleszcze; opisuje sposoby zapobiegania zarażeniu się pasożytami wewnętrznymi i zewnętrznymi;	wymienia objawy towarzyszące gorączce; wymienia sposoby zapobiegania zatruciom pokarmowym; opisuje zasady przechowywania żywności; opisuje zasady zapobiegania chorobom przenoszonym przez zwierzęta	opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych; wymienia drobnoustroje mogące wnikać do organizmu przez uszkodzoną skórę; charakteryzuje objawy mogące świadczyć o obecności pasożyta wewnętrznego; wyjaśnia,	wyjaśnia istotę działania szczepionek; wyjaśnia, dlaczego należy rozsądnie korzystać z kąpiei słonecznych i solariów; wymienia sposoby pomocy osobom uzależnionym; podaje przykłady profilaktyki chorób

wymienia pasożyty wewnętrzne i zewnętrzne człowieka; wyjaśnia, dlaczego ważna jest czystość rąk; opisuje sposób mycia zębów; wymienia numery telefonów alarmowych; opisuje zasady bezpiecznego korzystania z domowych urządzeń elektrycznych; wymienia przyczyny wypadków drogowych; opisuje zasady poruszania się po drogach; podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego i alkoholu na organizm człowieka; prezentuje właściwe zachowanie asertywne w wybranej sytuacji	wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę skóry; opisuje zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku skaleczeń i oparzeń; opisuje zasady pielęgnacji ozdobnych roślin trujących i silnie drażniących; opisuje zagrożenia związane z przebywaniem nad wodą, na wsi; opisuje sposób postępowania w przypadku pożaru; wyjaśnia, jak należy postępować z zardzewiałymi przedmiotami niewiadomego pochodzenia; podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać; podaje przykłady sytuacji, w których należy zachować się asertywnie	domowe; opisuje sposób pielęgnacji skóry ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania; wyjaśnia, na czym polega higiena jamy ustnej; charakteryzuje objawy stłuczeń, złamań i oparzeń; wyjaśnia, czym są niewypały i niewybuchy; uzasadnia celowość umieszczania symboli na opakowaniach substancji niebezpiecznych; opisuje zagrożenia ze strony owadów i roślin; wyjaśnia, na czym polega palenie bierne; wymienia skutki przyjmowania narkotyków; wyjaśnia, czym jest asertywność	na czym polega higiena osobista; opisuje sposób unieruchamiania kończyn przy złamaniach; opisuje zasady postępowania w przypadku zatruć środkami chemicznymi; rozpoznaje kilka roślin trujących; wyjaśnia, czym jest uzależnienie; uzasadnia konieczność zachowań asertywnych	nowotworowych
---	---	--	---	---------------